

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

 P I O U E N.

 Lördagen, den 4 Augusti, 1770.

Min Wårde Läsare!

Under min frånvaro har en och annan af mine Gynnare och Wänner, på begäran, behagat hjälpa min Spion. Jag är Dem så mycket mer förbunden; som Deras små arbeten förmodeligen behagat Dig. I snnerhet står jag uti mycket förbindelse hos Herr Författaren af N:o 27 och 28. Paris är en liten werld, och altså et noq widlöftigt fält för et gransynt öga, sådant som Auctors. Wi se här en nått tekning af denna stora Staden, och wånta från samma lyckeliga pensel flera dylika.

Jag hatar dem som prata folk öronen fulla öfwer lapperi, och wil för ingen del likna Baron Holbergs Gert Westphaler; men torde likwål, med min Läsares goda minne, få lemna en och annan anmärkning jag gjordt under en liten resa til Warberg.

Jag sågnade mig ifrån början öfwer at, allt ifrån Stadens port, se frodiga åkersfält och bördiga

Hh

diga

bördiga ångar; men som denna delen af Väster-götthland ej gerna bedrager en idog arbetare; för-öftes min glädje då jag fick se de torra, sandiga och magra Halländska fälten prunka med en owanlig rik klådnad, och lofwa en skörd, som hotar laborna. Halländske Bonden, lik många andre, är ej den tacksamaste; men jag får säga, at, så många jag träffadt, kyst på den handen som wisadt dem så mycket godt.

At Norre Hallänningens hushållning ej är den bästa, wittnade deras sak: på oräkneliga ställen war halmen astagen, och i denna hade boskapen, under wårtiden, til en del ätet up sina egna beställen: de frodigaste ångar woro nu merendels redan afbeta af tjuder-boskapen, hwilken, til större delen, bår musten af både åker och ång til Göttheborg wid slagte-tiden. At likwäl där och hwar gifwas trisne hushållare märkte jag af en Bonde ifrån Fjärås: han berättade mig at hans trågård, den han sjelf planterat, årligen kastade af sig 100 Dal. S:mt: alla tråden woro af den bästa utländska arten, och frukten förnyrades i Göttheborg. Han klagade öfwer at masken i år gjordt honom mycken skada, och när jag nämde för honom några botemedel häremot, berättade han, at han brukat et och annat af dem, men utan fördel. Han lät åfwen förstå at hans bi årligen gifwa honom en liten wacker rånta. Hwarföre försummas så oförswarligen dessa så litet kostsamma närings-sång af den torfste Halländske Bonden?

Ju närmare jag kom Warberg, ju hårligare stod såden, och en Wän, som under en liten resa sedt den magraste Landt-bygden, försäkrade mig om, at den, om ej öfvergår, i intet mål ger den bättre efter. Til heder för Warbergs Inwånare bör nämnas, at de runt omkring Staden, med ansenlig möda och kostnad längesedan uptaget och gjorde fruktbara de torraste och eländigaste sandbackar, och omgifwet dem, til en stor del, med dubla gårdesgårdar af sten.

Warberg, liksom en Phoenix, håller på at stiga förnyadt och långt prägtigare ur sin aska. Stadens olyckor äro mera bekanta än at jag behöfwer nämna dem, och de sällsamma spådomar om flera uphöra ej aldeles ännu: detta oaktadt bygga Inwånarne med en firunderlig drift och tiltagsenhet. Hela kvarteret här och där suckar under någon ofantelig och prägtig, merendels träbyggnad, hwilken såges ändå ej wara mer än tilräckelig för sin egare, och ehuru rörelsen är ringa, äro dock hushyrorna, oaktadt så stora nybyggen, höga.

Wid Kyrkobyggnaden har i år alsintet blifwet gjordt; mindre har man sett tänka på Skolen, Hospitalet, och Prästegårdarne af brist mer på penningar än willighet. Förvaltningen och Skolens och Hospitalets jord och räntor är här et denighets frö, hwilket redan alskrat de osmakeligaste frukter: rättwisan lär utan twiswel segra, alt wingleri til trots.

Flera sucklingar har jag nyligen ej sedt på et ställe, än dem jag nu träffade i Warberg: ifrån

alla omsiggande orter kommo desse Focketals at söka bot af wår lille namnkunnige och kloke Lars, som någon tid uppehållet sig i Warberg. Han berättades hafwa hulpet flere genom sina ofonstlade botemedel, och lofwadt de meste, efter sin återkomst hit til Gøtheborg, mögelig rådnig.

Ibland märkwärdigheter jag sedt i Warberg får jag rådna en stys-tjortel: denna har därpå orten ännu ej bliwet aldeles urmodig: hwad lät wål wårt a la modista Gøtheborg tänka?

Hoc fabella modo pausam facit.

SULPIT.

* * *

Min Herre!

I anledning af Ert löfte förmodar jag at följande rader få et litet rum uti Er Spion. Förblifwer

Des Réaux.

Sedan jag efter en, igenom 20 års undervisning här i Gøtheborg, förwårswad erfarenhet, åndteligen wågat författa, och nyligen til Trycket inlemnad, några tydeliga, och som jag hoppas, nog fullständiga Reglor öfwer Høgesta Språkets Uttal; så har jag ansedt för tjenligt, detta mit upsåt för den hederwårda Almånheten tillkännagifwa; på det de, som äro älskare och kunnare af förenämnda Språk, om så behagas, på detta mit lilla arbete må kunna prånnumerera.

Planen

Planen består af ungefär 80 Reglor, jämte några och 40 oundgängeliga Exceptioner; under bemänte Reglor har jag, uti 3ne columner infördt, wid påß 6000 ord, såsom exempel, til at göra Pronunciationen lättare.

Den första columnen består af Engelska ord, til antalet 2000, den andra columnen visar, huru de enligt Reglorne böra uttalas, och uti den tredje, äro alla de Engelska orden öfversatta på Svenska Språket. Detta lilla arbete, som nu redan är under prässen, lärer, så framt icke något owanligt hinder imellan kommer, förmodeligen blifwa färdigt, sist i September, eller i början af October månad, intil hwilken tid och pränumerations-seblar, emot 2 Dal. S:mts erläggande för hwarje exemplar, hos mig kunna undfås.

Peter Christian Des Réaux.

Kundgörelser.

Framkommer til Catechismi-Förhör: Måndagen Spannemålgatans Kote. Tisdagen Nwarnebergsgatans Kote. Onsdagen Masthugget och Haga Koten.

Öst-Indiska Compagniet kundgör härmed, at den 31 uti innewarande månad, som är en Fredag, kl. 10 föremiddagen, kommer Skeppet Riksens Ständer, med tilhörande Skeps redskap, til den mestbjudande at försäljas på Compagniers wanliga Auktionsrum, kunnandes Inventarium

dårdöfwer imedlertid alla söknedagar uppå des
Contoir beses.

På Kongl. Post-Contoiret härstädes finnes
Trollhätte Slufwerks lottsedlar för Augusti må-
nads dragning, som til och med den 8 dito kunna
bekommas emot 6 Dal. S:mt för en hel lott,
3 Dal. för en half och 1 Dal. 16 öre för en sjer-
dedels dito.

Uti Bohus Låns Fårgård äro twänne wäl-
belägna sill-salterier til salu: det ena på Droust
wid siffelåget Mollesund 4 mil från Marstrand,
samt 4 och en half från Uddewalla belåget: det
andra på Ejörens land och Molnebo hemmans
egor, ungefärl. 1 mil från Marstrand belåget,
med beqväma och i godt stånd befintliga salte-
rie-hus. Om tilståndet och wälbelägenheten med
dessa twänne salterier, så i anseende til sillens an-
tingen upköpande eller siffande, som tilgång af
solk wid de när belägna hemman, kunna hågade
köpare på stället göra sig närmare underrättade,
samt om priset på Post-Contoiret uti Uddewalla
så accordera.

Til salu utbjudes en landt-egendom belågen
i Gudhems Härad en mil från Fahlköping och
2 mil från Skara, bestående af et helt rusthåll wäl-
bebyggt, med därunder liggande fyra hela hem-
man, som årligen gifwa 300 Dal. S:mt i Bon-
de-ränta, och 7 dagswerks torp, jämte 2ne quar-
nar med 3 par stenar. Sjelfwa Rusthållet äger til-
räckelig timer och löf-skog samt god åker och ång:
närmare underrättelse fås genom correspondence
med

med Herr Rådmanen D. Wahrenberg i Fahl-
köping.

Nästkommande Lisdag, som är den 7 Augusti
kl. 9 föremiddagen, börjas med Auktionen uti
Swer-Skepparen Märten Swanbergs hus på
Gamla Wårswet, öfwer aflidne Tug- och Ar-
chlie-Kriswaren Eliaser Basss oförsälda lös-öron,
hus-meubler och böcker; hwilket till allmän rät-
telse lemnas, så at hågade köpare kunna sig insinna.

Hos Herr Utr. M. Balfinson finnas goda
hwhita Danziger ärter, finare och gröfre Danzi-
ger bokhwete-gryn, herrsgryn, helgryn alt till
billiga priser.

Hos Herr W. Hoffacker finnas nyligen in-
komna goda och friska citroner, samt diverse spe-
cerier och färg-waror: alt för billiga priser.

Hos Herr Johan Peter Berenberg, finnes til
köps nyligen inkomna friska citroner med Skep-
paren Alexander Berg, ifrån Hamburg.

Hos Herr Hans Jacob Beckman finnes friska
citroner och apelsiner samt casse-böner med mera.

Hos Herr Lars Råhre finnes nyligen inkom-
met bästa sort Terres socker, casse-böner, flera
sorter lin, tobaks-blader, Ungelskt sät-läder,
utom andra waror til köps för billigt pris.

Hos Herr And. Kenlock finnes til köps casse-
böner, peppar, ingefära, anis, hampströ, Pinför
med mera, alt till billiga priser.

På Tjurholmen finnes hö til salu emot billigt
pris, jämte det stackarne äro utom wanligheten
satte ganska stora, och kunna hågade köpare i den-

na och nästa vecka, därstädes om priset och afhämtningen öfwerenskomma.

På twänne ställen utom Kongs-pörten, äro rum at hyra för större och mindre hushåll, som dels kunna tilträdas nu genast, och dels nästkommande Michaelis: närmare underrättelse om stället och wilforen lemnas där detta tryckes.

Bokhandlaren Herr Joh. Chr. Holmberg ifrån Stockholm, är nyligen ankommen til Staden och logerar hos Joubeleraren Jast på Korsgatan. Han ärnar bewista marknaden här å orten med en samling af både utländska och Swenska böcker, samt musicalier och estamper.

Skulle någon wara hogad at deltaga uti et innehlyt stånd instundande Larsmåssö - marknad; så gifwes närmare kundskap därom på Tryckeriet.

Nästkommande Michaelis blir uti et hus på Kungsgatan, ledigt at tiltråda, en beqwäm Handelsbod, 2ne rum med kakelugn och kök, en saltbod, samt en wind, jämte flera beqwämligheter; närmare underrättelse lemnas på Tryckeriet.

Den som har at aflåta en eller 2, någorlunda brukbara järn-kakelugnar, behagar det tillännagifwa då köparen namngifwes.

Stall-rum för twänne hästar, med hö-wind jämte rum för waqnar, äro lediga nu strax eller til nästkommande Michaelis, at borthyras: stället nämnes på Tryckeriet.

Nyligen inkommen söt- och surmjölks-ost, samt färsk smör i fjerdingar, ättingar och sextondelar, rökat och saltat fläsk i sidor, goda jecitroner med mera finnes til salu hos Herr Handelsmannen Peter Bagge jun. boende i Herr Joh. Schuzes, hus wid lilla torget.